

SFIR - Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd

2001-01-15

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och transporträtt
103 33 STOCKHOLM

Remiss: Mönsterutredningens delbetänkande Mönster Form Design – förslag till genomförande av Europaparlamentets och rålets direktiv om mönsterskydd m.m. (SOU 2000:79)

Svenska Föreningen för Industriellt rättsskydd (SFIR) har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till genomförande av Europaparlamentets och Rådets direktiv om mönsterskydd m.m. Med anledning därav vill Föreningen framföra följande.

1.

2.Allmänt

Det mönsterrättsliga skyddet för produkters utseende spelar en betydelsefull roll, inte minst för små och medelstora företag som framställer konsumentprodukter och liknande föremål. Genom detta skydd främjas skapande av god design. Mönsterskyddade produkter torde hittills i förhållandevis stor utsträckning ha avsatts på nationella marknader. Utvecklingen går emellertid i riktning mot ökad internationell handel även för denna typ av produkter.

Ordförande
Professor Marianne Levin
Juridiska Fakulteten
Stockholms Universitet
106 91 STOCKHOLM
Tel: 08-16 25 44
Fax: 08-612 41 09

Sekreterare
Jur kand Katarina Strömholm
Rydin & Carlsten Advokatbyrå AB
Box 1766
111 87 STOCKHOLM
Tel: 08-679 51 70
Fax: 08-611 48 50

Skattmästare
Jur kand Bo Davidsson
Awapatent
Box 45086
104 30 STOCKHOLM
Tel: 08-440 95 07
Fax: 08-440 95 50

Klubbmästare
Advokat Johan Ramberg
Magnusson Wahlin Advokatbyrå AB
Box 7009
103 86 STOCKHOLM
Tel: 08-407 09 00
Fax: 08-407 09 10

Mot denna bakgrund får strävandena efter harmonisering av mönsterrätten genom direktivet hälsas med tillfredsställelse. Det kan vidare antas att de förstärkningar av formgivares rätt som direktivet innehåller jämfört med nu gällande mönsterskydd, framför allt den förlängda skyddstiden, kommer att öka intresset för mönsterskydd.

Föreningen anser att utredningen gjort ett gott arbete och att dess förslag i allt väsentligt är väl ägnat att läggas till grund för lagstiftning. Föreningens synpunkter inskränker sig till några korta anmärkningar.

Beteckningen mönster (1 a §)

Utredningen föreslår tills vidare att beteckningen mönster används för det objekt som skall kunna skyddas. I Danmark och Norge föreslås i stället ordet design. Finland använder beteckningen nyttomodell. Föreningen anser att beteckningen design är lättare för allmänheten att förståsamt att det inte ligger något särskilt värde i att Sverige som enda land bibehåller mönster-begreppet. Föreningen förordar därför att skyddsobjektet kallas design och att man talar om designrätt i stället för mönsterrätt.

Begreppet produkt del (1 a §)

Några artiklar i direktivet är så oklart formulerade att det kan råda tveksamhet om deras avsedda innebörd. Således anser sig utredningen inte kunna bedöma huruvida uttrycket "produkt del" i 1 a § avser en osjälvständig del av en produkt eller om begreppet förutsätter ett föremål som kan omsättas självständigt. Det är anmärkningsvärt att denna osäkerhet avser en grundläggande definition i direktivet. Föreningen uppfattar för sin del att uttrycket "produkt del" får anses stå för det förstnämnda alternativet. En sådan tolkning stämmer bäst överens med den övriga terminologin, särskilt vid sidan om uttrycket "bestandsdel" som anger en självständig del av ett sammansatt mönster.

Såsom riktigt påpekas av utredningen är detta emellertid en fråga som avgörs av myndigheter och domstolar, i sista hand EG-domstolen.

Hemlighållande (3 § andra st 2.)

Uttrycket "överenskommelse om konfidentialitet" i direktivet har av utredningen ersatts med "krav på konfidentialitet" med hänvisning till de i den engelska respektive tyska direktivtexterna. Det kan emellertid diskuteras om det är rimligt att endast ett krav – och t.ex. mot den andre personens invändning – är tillräckligt för att mönstret skall förbli hemligt.

Ombudskrav (12 och 45 §§)

Av EG-rättsliga skäl anser utredningen att kravet på att utländska sökanden måste ha ett här i landet bosatt ombud skall liberaliseras. Enligt Föreningens uppfattning är det dock tveksamt om utredningens förslag går tillräckligt långt för att vara acceptabelt ur EG-rättslig synvinkel. Även i fortsättningen måste utländska sökande ha en fysisk eller juridisk person med hemvist i Sverige som är behörig att ta emot delgivning. Utlänningar kommer således även i fortsättningen att vara beroende av svenska fysiska eller juridiska personer. Även detta kan anses innebära en diskriminering på grund av nationalitet som strider mot såväl etableringsfriheten i artikel 43 i EG-fördraget som friheten att utbjuda sina tjänster i artikel 49 i fördraget.

Möjligen skulle en acceptabel lösning vara att en utländsk sökande eller mönsterhavare har en adress i Sverige och att han skall anses vara delgiven om meddelanden lämnas till denna adress. Det är emellertid inte säkert att ens ett sådant krav är tillåtet eftersom det innebär att utlänningar behandlas annorlunda – om än i ganska beskedlig form – än svenska rättssubjekt.

Ändring av registrering (13 a §)

Enligt direktivet och den föreslagna lagtexten skall det under vissa betingelser vara möjligt att ändra mönstret eller upprätthålla en registrering i ändrad form. En sådan ändring kan beröra tredje man. I det fortsatta arbetet bör utredningen överväga en regel av innebörd att tredje man undantas från ansvar för intrång i ett mönster som visar sig vara delvis ogiltigt genom att ändras eller upprätthållas i ändrad form.

Registreringsförfarandet (14 §)

Ett av de få områden där utredningen inte har varit beroende av direktivet rör förprövningen. Föreningen anser för sin del att – såsom inställningen redovisats av utredningen – det är förvånande att även de mindre företagen önskar att officialgranskningen av äldre mönster avskaffas. Möjligen kan det förklaras av att det är en utbredd uppfattning att den materiella förprövningen varit otillräcklig på grund av svårigheterna att tillskapa ett effektivt underlag i form av äldre mönster.

Föreningen har ingen annan uppfattning än utredningen i frågan, utan tillstyrker förslaget om en inskränkning till en formell granskning.

Konsumtion (artikel 15 i direktivet)

Ett ytterligare exempel på oklarhet – något som man inte kan skylla på Mönsterutredningen – är artikel 15. Normalt sett kan konsumtion bara ifrågakomma för ett exemplar av en produkt som har överläts. Om någon skulle återge en bild av ett mönster skulle detta inte vara tillåtet på grund av att konsumtion inte har skett eftersom bilden aldrig har varit föremål för någon överlåtelse (man kan notera att återgivning av ett mönster endast under vissa begränsade förutsättningar är tillåtet enligt 7 § 3. i lagförslaget). Man kan fråga sig om artikel 15 innebär någon avvikelse från denna princip. Sannolikt är det så men rättsläget är oklart. Det är inte omöjligt att Rådet har låtit sig inspireras av EG-domstolens dom i mål C-

337/95, *Dior v Evora*, REG 1997 s I-6013. Evora hade där helt lagligt parallelimporterat parfym producerade av Dior. I sin reklam för de importerade parfymerna avbildade Evora parfymflaskorna vilka enligt holländsk rätt utgjorde verk. EG-domstolen ansåg att även avbildningen var tillåten, eftersom rätten till flaskorna var konsumerad. Med en motsvarande tolkning av mönsterdirektivet skulle en avbildning av en överlåten mönster-skyddad produkt omfattas av konsumtion.

Detta yttrande har beretts i SFIRs styrelse av advokat Ulf Dahlgren och professor Lars Pehrson samt expedierats av Föreningens sekreterare.

Stockholm den 15 januari 2001

Katarina Strömholm

Sekreterare